

Udkast til vejledning om beregningerne bag den nationale fordelingsmodel for læger i det almenmedicinske tilbud

Af Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. ... af 1. juli 2025 om den nationale model for fordeling og styring af lægekapaciteter i det almenmedicinske tilbud fastsætte den nationale fordelingsmodel, som skal understøtte en mere lige geografisk fordeling af læger i det almenmedicinske tilbud, herunder en mere lige arbejdsdeling og mere tid til patienter med størst behov på tværs af klinikker.

Denne vejledning har til formål at beskrive opgørelser og beregninger, som ligger til grund for den nationale fordelingsmodel for læger i det almenmedicinske tilbud.

Afgrænsning af borgernes karakteristika

Indvandre og efterkommere fra MENAPT-lande

Definitionen af indvandre og efterkommere følger Danmarks Statistiks definition.

MENAPT-lande omfatter derved følgende lande: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Palæstina, Gaza, Vestbredden, Østjerusalem, Pakistan og Tyrkiet.

Midlertidigt eller varigt uden for arbejdsmarkedet

Denne karakteristika opgøres for borgere i alderen 16-67 år på baggrund af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings forløbsdatabase, DREAM.

En person opgøres som midlertidigt udenfor arbejdsmarkedet, hvis personens dominerende indkomstydelse er fleksjobber, borgere på ledighedsydelse, ikke-arbejdsmarkedssparat kontanthjælpermodtager, ikke-arbejdsmarkedssparate SHO-ydelsesmodtagere, ikke-arbejdsmarkedssparate uddannelseshjælpsmodtagere, borgere på ressourceforløb, sygedagpengemodtager inkl. jobafklaring eller borgere på revalidering/forrevalidering inden for beregningsåret.

En person opgøres som varigt udenfor arbejdsmarkedet, hvis personens dominerende indkomstydelse er efterløn og førtidspension inden for beregningsåret.

Udvalgte somatiske sygdomme

Udvalgte somatiske sygdomme opgøres som udgangspunkt på baggrund af DMMI, som er et multisygdomsindeks jf. Prior et al. (2016)¹, og sygdomme i Registeret for Udvalgte Kroniske Sygdomme og Svære Psykiske Lidelser (RUKS). Enkelte sygdomme fra det oprindelige DMMI er ekskluderet. Det gælder osteoporose samt grupper, der alene defineres ved receptindløsning smertetilstande og allergi. Definitionen og opgørelsesmetoden fra RUKS benyttes, hvis der er overlap mellem sygdomme i RUKS og DMMI.

Antallet af udvalgte somatiske sygdomme opgøres på baggrund af antallet af sygdomsgrupper, som en borger registreres at have, jf. tabel 1 i bilag 1. Registreringen foretages ud fra opgørelsesmetoden, som ligeledes fremgår af tabellen.

Udvalgte psykiske sygdomme

Udvalgte psykiske sygdomme opgøres som udgangspunkt på baggrund af DMMI, som er et multisygdomsindeks jf. Prior et al. (2016)¹, og sygdomme i Registeret for Udvalgte Kroniske Sygdomme og Svære Psykiske Lidelser (RUKS). Enkelte sygdomme fra det oprindelige DMMI er ekskluderet. Det gælder grupper, der alene defineres ved receptindløsning på antidepressive lægemidler. Definitionen og opgørelsesmetoden fra RUKS benyttes, hvis der er overlap mellem sygdomme i RUKS og DMMI.

Antallet af udvalgte psykiske sygdomme opgøres på baggrund af antallet af sygdomsgrupper, som en borger registreres at have, jf. tabel 2 i bilag 2. Registreringen foretages ud fra opgørelsesmetoden, som ligeledes fremgår af tabellen.

Estimation af sygdomsvægte for hver karakteristika

Estimationen

Borgernes sygdomsvægt fastlægges på baggrund af den statistiske sammenhæng mellem borgernes karakteristikum og det samlede bruttohonorar i det almenmedicinske tilbud. Bruttohonoraret opgøres pr. person inden for beregningsåret på baggrund af Sygesikringsregisteret. Bruttohonoraret er afgrænset til ydelser i almen praksis, som har behandlingstidspunkt inden for beregningsåret, og som er afregnet i dagtid, dvs. mandag-fredag, kl. 8-16. For ydelser afregnet under kronikerhonoraret beregnes en takst under

¹ Prior, A., Fenger-Grøn, M., Larsen, K. K., Larsen, F. B., Robinson, K. M., Nielsen, M. G., Christensen, K. S., Mercer, S. W., & Vestergaard, M. (2016). The Association Between Perceived Stress and Mortality Among People With Multimorbidity: A Prospective Population-Based Cohort Study. *American journal of epidemiology*, 184(3), 199–210.

antagelse af, at ydelserne afregnet under kronikerhonoraret har samme ydelsesfordeling som den resterende befolkning plus en årskontrol pr. person.

Populationsafgrænsning for estimationen

Grundlaget for estimationen af den sygdomsvægt, som associeres med hver karakteristika, baseres på en population bestående af alle gruppe-1 sikrede borgere, som var i live og havde dansk bopælsadresse pr. 1. januar i det seneste år, hvor Sygesikringsregisteret er tilgængeligt og kvalitetssikret for hele kalenderåret. Populationens karakteristika afgrænses på baggrund af data fra samme år som Sygesikringsregisteret, eller det seneste år inden, hvor de relevante datakilder er tilgængelige og kvalitetssikrede.

Beregning af middellevetid

Middellevetiden er beregnet som den forventede gennemsnitlige levetid for en 0-årig i sundhedsrådet og kommunen, beregnet ud fra de aldersbetingede dødshyppigheder.

Middellevetiden opgøres som et gennemsnit over årlige middellevetidsberegninger over en tiårig periode.

Opgørelse over sygdomsvægtede borgere

Populationsafgrænsning for sygdomsvægtede borgere

Grundlaget for opgørelsen over antallet af sygdomsvægtede borgere er en population bestående af alle gruppe-1 sikrede borgere, som var i live og havde dansk bopælsadresse pr. 1. januar i året på baggrund af CPR-registeret. Hvert borgers karakteristikum opgøres på baggrund af det seneste år, hvor de relevante datakilder er tilgængelige og kvalitetssikrede. Hver gruppe-1 sikret borger i populationen tilknyttes et sundhedsråd og en kommune på baggrund af deres bopæl pr. 1. januar i året på baggrund af CPR-registeret. Hver gruppe-1 sikret borger i populationen tilknyttes det ydernummer, hvor de er tilknyttet pr. 1. januar i året, på baggrund af Sygesikringsregisteret.

Bilag 1

Oversigt over udvalgte somatiske sygdomme samt opgørelsesmetoden

Kategori	Sygdomsgruppe	Definition	Diagnosekode (ICD-10)	Periode (diagnose)	Lægemiddel kode (ATC)	Periode (Lægemiddel)
Kredsløbssystemet	Forhøjet blodtryk	Diagnose og/eller indløsning af recept på antihypertensiva, hvis ikke iskæmisk hjertesygdom eller hjertesvigt (eller nyresygdom: kun diuretika)	DI10-13, DI15	Inden for de seneste 15 år	C02, C03, C04, C07, C08, C09 eksklusiv DC02CA	To gange inden for det seneste år
	Dyslipidæmi	Diagnose og/eller indløsning af recept på lipidsænkende lægemidler hvis ikke iskæmisk hjertesygdom	DE78	Inden for de seneste 2 år	C10	To gange inden for det seneste år
	Iskæmisk hjertesygdom	Diagnose og/eller indløsning af recept på antianginalt lægemiddel	DI20-DI25	Inden for de seneste 15 år	C01DA	To gange inden for det seneste år
	Atrieflimren	Diagnose	DI48	Inden for de seneste 15 år		
	Hjertesvigt	RUKS				
	Perifer arteriel okklusiv sygdom	Diagnose	DI70-74	Inden for de seneste 15 år		
	Slagtilfælde	Diagnose	DI60-64, DI69	Inden for de seneste 15 år		
Endokrine system	Type 1-diabetes	RUKS				
	Type 2-diabetes	RUKS				
	Lidelse i skjoldbruskkirtlen	Diagnose og/eller indløsning af recept på lægemidler til behandling af skjoldbruskkirtlen	DE00-05, DE061-069, DE07	Inden for de seneste 2 år	H03	To gange inden for det seneste år
	Gigt	Diagnose	DE79, DM10	Inden for de seneste 15 år		To gange inden for det seneste år
Lungesystemet	KOL	RUKS				
Gastrointestinalt system	Mavesår/kronisk gastritis	Diagnose	DK221, DK25-28, DK293-295	Inden for de seneste 15 år		
	Kronisk leversygdom	Diagnose	DB16-19, DK70-74, DK766, DI85	Inden for de seneste 15 år		

	Inflammatorisk tarmsygdom	Diagnose	DK50-51	Inden for de seneste 15 år		
	Divertikelsygdom i tarmene	Diagnose	DK57	Inden for de seneste 15 år		
Urogenitalsystemet	Kronisk nyresygdom	Diagnose	DN03, DN11, DN18-19	Inden for de seneste 15 år		
	Prostatlidelse	Diagnose og/eller indløsning af recept på lægemidler til behandling af prostatahyperplasi	DN40	Inden for de seneste 15 år	DC02CA	To gange inden for det seneste år
Muskuloskeletale system	Leddegigt	RUKS				
Hematologisk system	HIV/AIDS	Diagnose	DB20-24	Inden for de seneste 15 år		
	Anemier	Diagnose	D50-53, D55-59, D60-61, D63-64	Inden for de seneste 2 år		
Kræftsygdomme	Kræft	Diagnose	C00-43, C45-97	Inden for de seneste 5 år		
Neurologisk system	Synsproblemer	Diagnose	DH40, DH25, DH54	Inden for de seneste 15 år		
	Høreproblemer	Diagnose	DH90-91, DH931	Inden for de seneste 15 år		
	Migræne	Diagnose og/eller indløsning af recept på et specifikt lægemiddel for migræne	DG43	Inden for de seneste 2 år	N02C	To gange inden for det seneste år
	Epilepsi	Diagnose og indløsning af recept på et lægemiddel specifikt for epilepsi	DG40-42, DG44-47	Inden for de seneste 15 år	N03	To gange inden for det seneste år
	Parkinsons	Diagnose	DG20-22	Inden for de seneste 15 år		
	Multipel sklerose	Diagnose	DG35	Inden for de seneste 15 år		
	Neuropatier	Diagnose	DG50-64	Inden for de seneste 15 år		

Bilag 2

Oversigt over udvalgte psykiske sygdomme samt opgørelsesmetoden

Kategori	Sygdomsgruppe	Definition	Diagnosekode (ICD-10)	Periode (diagnose)	Lægemiddel kode (ATC)	Periode (Lægemiddel)
Psykisk sygdom	Humør-, stressrelaterede eller angstlidelser	Diagnose	DF32-34, DF40-48	Inden for de seneste 2 år		
	Alkoholproblemer	Diagnose	DF101-109	Inden for de seneste 2 år		
	Stofmisbrug	Diagnose	DF11-16, DF18-19	Inden for de seneste 2 år		
	Anoreksi eller Bulimi	Diagnose	DF50	Inden for de seneste 2 år		
	Bipolær affektiv lidelse	Diagnose og/eller indløsning af recept på Lithiumsalte	DF30-31	Inden for de seneste 15 år	N05AN	To gange inden for det seneste år
	Skizofreni	RUKS				
	Demens	RUKS				